

dans
ateliers

**Meerjarenbeleidsplan 2017-2020
Dansateliers**

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

Inhoudsopgave	1
1. Profiel: Missie, Visie & Strategie	2
1.1 Missie	2
1.1.1 Doelstellingen	2
1.2. Visie	2
1.2.1 Werking, waarden en ambities	2
1.2.2 Werkwijze	3
1.3. Strategie	4
1.3.1 Dansateliers, een flexibele organisatie gevestigd in Rotterdam	4
1.3.2 Diversiteit in dans	4
1.3.3 Keuze voor makers	5
1.3.4 Dialoog	5
1.3.5 Krachtenveld; netwerken en zichtbaarheid	6
1.3.6 Collectieve verantwoordelijkheid	8
2. Prestaties	9
2.1 Terugblik huidige periode 2013 – 2016	9
2.2 Uitdagingen	10
2.3 Vooruitblik 2017 – 2020	11
2.3.1 De activiteiten	11
3. Publieksbereik	15
3.1 Terugblik	15
3.2 Vooruitblik	16
3.2.1 Specifieke publieksgroepen	16
3.2.2 Communicatie strategieën	16
4. Meerwaarde voor de stad	17
4.1 Meerwaarde voor de culturele sector	17
4.2 Raakvlak met andere sectoren	17
4.3 Verlevendiging binnenstad	18

BIJLAGE

Samenwerkingsplannen: 1. Cultuureducatie en Talentontwikkeling 2. De Internationale Keukentafel

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

1. Profiel: Missie, Visie & Strategie

1.1 Missie

Dansateliers staat voor onafhankelijke talentontwikkeling, waarbij de maker ruimte krijgt voor het ontwikkelen van zijn/haar eigen artistieke signatuur. Dansateliers begeleidt en faciliteert getalenteerde choreografen in het opstarten en ontwikkelen van een professionele en duurzame beroepspraktijk in de podiumkunsten. Dansateliers brengt een breed palet aan danskunstenaars en danstalen voort. Het huis vervult een onmisbare brugfunctie tussen opleiding en veld, tussen makers en veld en - binnen de werking van ons huis cruciaal - tussen makers en publiek.

1.1.1 Doelstellingen

Dansateliers is een huis voor (talent)ontwikkeling; in de eerste plaats voor choreografen en dansers, maar ook voor dramaturgen, productieleders en toekomstig zakelijk leiders. Dansateliers kenmerkt zich door haar flexibele, open en transparante werking, waarbij verantwoordelijkheid gedeeld wordt met makers en partners en de dialoog gevoerd wordt met makers, partners én het publiek. Wat wij doen en bereiken is heel concreet; het laten excelleren van het door ons geselecteerde talent, waarmee aanwas van het veld en innovatie binnen de kunstvorm gegarandeerd is.

De drie centrale doelstellingen van de organisatie zijn:

- Het ontwikkelen van de individuele danskunstenaar op artistiek en zakelijk/productieel vlak, ter voorbereiding op een zelfstandige plek in het veld, met aandacht voor het ontwikkelen van nieuwe organisatiemodellen, die passen bij de huidige tijd en veranderde werkpraktijk.
- Het stimuleren van omgevingsbewustzijn van de dansmakers met grote aandacht voor het bouwen aan en versterken van de verbinding met het publiek.
- Het voeden en innoveren van de kunstvorm dans, op lokaal, nationaal en internationaal niveau.

1.2. Visie

De talentontwikkeling die Dansateliers voorstaat, begint in de studio en vervolgt haar weg naar het publiek; in het theater, op locatie, binnen een festival of zelfs in iemands huiskamer. Via onderzoek en ontwikkeling, onderbouwd met een kritische dialoog, komen de makers tot bijzonder werk dat gezien mag worden. Voor zichtbaarheid op zoveel mogelijk plekken en in zoveel mogelijk contexten, zoekt Dansateliers samenwerking met partners. Een partnerschap ontstaat vanuit een gedeelde visie of is complementair, is gebaseerd op gedeelde verantwoordelijkheid en levert inhoudelijke uitwisseling en productieel ruimte op.

1.2.1 Werking, waarden en ambities

Voor Dansateliers als belangrijke speler in het veld hebben wij de volgende ambities geformuleerd:

- ✓ Het aanscherpen en verdiepen van de werking van het huis
- ✓ Het verdiepen en verbreden van samenwerkingsverbanden
- ✓ Het uitbreiden van het publiek

Dansateliers is een broedplaats, een ontmoetingsplek, een uitvalsbasis en een plek om te (her)bezinnen en te werken. Met aandacht voor de individuele maker en zijn/haar kwaliteiten creëert Dansateliers op maat gemaakte begeleidingstrajecten. Vertrouwen is een belangrijk principe binnen de werkmethode van het huis: toewerken naar een concreet eindresultaat, met voldoende ruimte om te mogen uitproberen én te mogen falen. Vanuit die vrijheid en dat vertrouwen komen makers tot hun artistieke kern en daarmee tot grote stappen in de ontwikkeling van hun werk en carrière. Wederzijdse loyaliteit tussen het team van Dansateliers en haar makers creëert bovendien een gedeeld ambassadeurschap voor het huis door alle betrokkenen.

Dansateliers werkt met makers die zich niet per se richten op een bepaalde of bestaande stijl of vorm, maar vanuit inhoud op zoek gaan naar hun eigen artistieke stijl en vorm en zich met hun werk actief willen verbinden met de maatschappij. Dit levert een diversiteit aan talen op, die typerend is voor het huis. De makers worden gefaciliteerd en begeleid in alle fasen van een maakproces: van onderzoek

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

tot creatie en van productie tot presentatie. Jonge dansmakers krijgen bij Dansateliers in de eerste plaats de kans hun fascinaties nader te onderzoeken in de studio. De vloer op! Daar ligt volgens Dansateliers de kiem voor waar vakmanschap: leren en doen, doen en leren, waarbij spiegeling, bevraging en reflectie constant een belangrijke rol spelen. De inzet is het ontwikkelen van een eigen danstaal; een eigen 'signatuur', met als doel mooie voorstellingen te maken om met het publiek te delen.

Werking en waarden zijn bij Dansateliers nauw met elkaar verweven. De werking van het huis is gebaseerd op dialoog en samenwerking. De dialoog wordt op open, transparante en constructief kritische wijze gevoerd, met makers én samenwerkingspartners. Hierbij spelen wederzijds respect, vertrouwen en gedeelde verantwoordelijkheid een belangrijke rol, waardoor een gelaagde, inclusieve aanpak van talentontwikkeling ontstaat. Zo werken de choreografen bijvoorbeeld samen met het team van Dansateliers aan het leggen en opvolgen van (nieuwe) contacten, het voorbereiden van publiciteitsmateriaal en fondsaanvragen en het initiëren van nieuwe, aan de voorstelling gerelateerde activiteiten. Het zich bewust worden van het publiek speelt een grote rol; wie is het publiek en hoe bereik je ze.

Dansateliers richt zich met name op de talentontwikkeling van scheppende kunstenaars, maar neemt ook andere jonge professionals mee in haar ontwikkelingstrajecten. Zij ontwikkelen zich op gebieden als zakelijk leiderschap, productie, communicatie en publiciteit. Dit is voor het huis en haar makers van groot belang, omdat het faciliteren van innovatief denken over toekomstige organisatievormen voorwaarde is voor het opbouwen van een duurzame beroepspraktijk met een hoge professionele standaard.

De maker wordt medeverantwoordelijk gemaakt voor zijn eigen ontwikkeling en het mede-vormgeven van mogelijkheden, waarbij we jonge professionals als hierboven genoemd, koppelen aan een maker. Deze kruisbestuiving, waarbij de kennis, interesses en krachten van zowel de maker, de jonge *creative producer* als het team worden ingezet, bepaalt voor een groot deel de effectiviteit van de organisatie en het werkplezier dat binnen het huis voelbaar is. Ondernemerschap loopt op deze manier als een rode draad door alle gesprekken en activiteiten heen.

Met de 'associate artists', de vaste makers met wie Dansateliers een langdurige werkrelatie beoogt, worden ontwikkeltrajecten op maat vorm gegeven, waarbij continuïteit essentieel is en de dialoog en ontwikkeling op een gelaagd niveau kan plaatsvinden. Iedere maker binnen Dansateliers werkt toe naar zelfstandigheid. De ambities daarbij zijn:

- ✓ Het ontwikkelen van een artistieke signatuur
- ✓ Het opbouwen van een eigen team
- ✓ Het operationeel maken van een eigen werkvorm, zoals een stichting of een collectief
- ✓ Het opbouwen en activeren van een regionaal, nationaal en internationaal netwerk
- ✓ Het opbouwen van een publiek

Naast deze vaste makers, worden er nieuwe makers gescout in de opleidingen en het veld en laten we ons graag verrassen door talent dat zich uit onverwachte hoek aandient. Er worden tevens relaties opgebouwd met makers in het buitenland, die bijvoorbeeld via de EU projecten in contact komen met Dansateliers en profijt kunnen hebben van de specifieke werking van het huis. Andersom genereren deze makers weer zichtbaarheid voor Dansateliers in het buitenland.

1.2.2 Werkwijze

Met de diversiteit aan kunstenaars en de innovatieve kracht die uitgaat van hun werk, heeft Dansateliers een stevige impact op het werkveld. De resultaten van de afgelopen vier jaren zijn boven verwachting hoog, de persoonlijke benadering en op maat gemaakte trajecten die het huis haar makers biedt, worden door de makers enorm gewaardeerd en zijn bij evaluatie zeer goed beoordeeld. De professionele aanpak en loyale houding waarmee Dansateliers haar makers bijstaat is volgens de makers uniek in Nederland. De huidige tijd vraagt om werken in verbinding; de flexibele, wendbare werkvorm is voor het huis dan ook een belangrijke troef om ook in de toekomst te kunnen inspelen op ontwikkelingen in het veld. Dansateliers als aanjager van ontwikkelingen in de hedendaagse dans zet vooral in op het vergroten van de impact van haar activiteiten.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

De ambities voor Dansateliers en de makers verdiepen wij de komende tijd als volgt:

1. De makers ontwikkelen niet alleen hun voorstellingen in de studio's van Dansateliers, zij houden tevens kantoor in het gebouw. Hierdoor wordt Dansateliers een belangrijke ontmoetingsplek voor jonge creatievelingen in Rotterdam én wint het huis aan efficiency en productiviteit.
2. De laatste jaren heeft Dansateliers met een kleiner team meer bereikt dan voorheen, door zinvolle en bestendige werkverbanden aan te gaan met bestaande en nieuwe partners. Dansateliers zet de komende jaren in op het verdiepen en verder uitbreiden van dit netwerk van partnerships en samenwerkingen om zo haar makers onlosmakelijk te verweven met de Rotterdamse, nationale en internationale cultuursector.
3. Dansateliers zoekt meer en meer de crossover. Het huis is geïnteresseerd in het koppelen van dans aan andere disciplines of werkpraktijken, zoals de beeldende kunst, poëzie en wetenschap, maar ook aan humanistiek en maatschappelijke issues.
4. Met het productiever maken van de artistiek inhoudelijke allianties streeft Dansateliers een grotere matching van gelden en mogelijkheden na, waarmee de organisatie nog meer voor haar makers kan doen en meer impact heeft in de stad, voor het veld en voor het publiek.
5. Door in te zetten op zichtbaarheid, van zowel de organisatie als het werk van de makers, verbreden we draagvlak en publiek en genereren we meer inkomsten. Dit doen we met gerichte communicatie strategieën, met combinatieprogramma's als het Moving Futures Festival en door het werk in een verscheidenheid van contexten te plaatsen.
6. Door de makers en jonge producenten op zakelijk vlak mee te nemen en inzicht te geven in de stappen die ondernomen moeten worden om tot een zelfstandige positie in het veld te komen, zorgt Dansateliers ervoor dat jonge professionals toewerken naar een duurzame praktijk, met een organisatie-model dat bij hen past. Het doel is hen hierdoor op termijn financieel onafhankelijk te laten worden.

1.3. Strategie

Dialoog, gedeelde verantwoordelijkheid en samenwerking vormen de basis voor de methodiek die Dansateliers hanteert. Deze waarden zijn leidend in de vormgeving van de eigen projecten en trajecten, maar ook in het zoeken naar de juiste verbindingen: partners, plekken, producenten, verschillende experts en uiteraard het publiek. Deze aanpak levert een sterke betrokkenheid en motivatie op van alle betrokkenen, het vergroot het ondernemerschap van de makers en versterkt de professionalisering van het huis als onderdeel van het kunstenveld.

1.3.1 Dansateliers, een flexibele organisatie gevestigd in Rotterdam

De keuze voor Rotterdam als locatie voor Dansateliers werd al in 1993 gemaakt. Het huis en haar makers staan onder directe invloed van het karakter van de stad en haar inwoners. De stad is levendig, eigenzinnig en stoer en bezit een '*non-obvious beauty*'. Ze is intercultureel en viert dit, met een grote dosis realiteitszin en lef. Hiermee reflecteert de stad de houding waarmee Dansateliers als huis in het Nederlandse en internationale danslandschap staat. De organisatie telt op dit moment vier vaste (2,5FTE) medewerkers; Kristin de Groot (directeur), Johan Cuperus (zakelijk leider), Lody Meijer (PR medewerker) en Susanne Middelberg (lessenprogrammeur). Per project trekt de organisatie op maat flexibele medewerkers aan, van makers tot dansers, van dramaturgen tot technici.

1.3.2 Diversiteit in dans

Anders dan bij de dansgezelschappen die in Rotterdam actief zijn is dans binnen Dansateliers een breed begrip. Het huis biedt ruimte aan dansmakers met uiteenlopende talen: van moderne dans tot jongleren, van urban tot performatieve kunst. Het huis reflecteert hiermee een ontwikkeling die op Europees niveau gaande is, waarbij de parameters van dans als kunstvorm steeds verder worden opgerekt. De dansmakers die zich bij Dansateliers ontwikkelen, creëren dan ook zeer divers werk. Het huis stimuleert deze diversiteit binnen de hedendaagse dans, die vele uitingsvormen kent. Het lichaam in beweging vormt echter altijd het uitgangspunt. Het waarborgen van deze diversiteit, door een gevarieerde selectie aan makers, blijft de komende jaren voorop staan.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

1.3.3 Keuze voor makers

Dansateliers begeleidt eigenwijze, eigenzinnige dansmakers die zowel op nationaal als internationaal niveau als beloftevol worden beschouwd. Makers uit de stal van Dansateliers durven zichzelf en hun maakpraktijken te bevragen. Ze zijn gevestigd in Rotterdam en hebben een groot oog (en hart) voor wat er speelt in de stad. Ze zijn maatschappijkritisch en hebben de potentie, de kracht en de bereidheid om hun werk te contextualiseren. In Rotterdam hebben zij de ruimte hun kennis en vakmanschap te vergroten. Ze laten zich inspireren door de stad en delen de mentaliteit die er leeft: ze zijn niet modegevoelig en hebben lak aan ego. Ze zijn wel heel goed in wat ze doen. Kundigheid en kwaliteit, gecombineerd met experiment, zijn belangrijk.

De gemene deler tussen de Dansateliers-makers zit hem niet in wat zij maken, maar in de houding waarmee zij hun werk ontwikkelen. Dansateliers selecteert haar makers op het talent om een concept inhoudelijk uit te werken op een manier die zowel fysiek als intellectueel uitdagend is voor de toeschouwer: dans als fysieke ervaring, dans als denkoefening. Dansateliers ondersteunt graag dit type werk dat enkel tot stand kan komen als een maker in staat is heldere keuzes te maken, of dat nou rationeel, intuïtief of allebei is en daardoor een gelaagde theatrale ervaring kan creëren. Het maken van keuzes is een belangrijke voorwaarde voor het kunstenaarschap, waarbij het consequent gevolg geven aan die keuzes en het concreet maken daarvan de vorm van een werk bepalen.

1.3.4 Dialoog

Binnenshuis

Vanaf het moment dat Dansateliers zich aan een maker verbindt is een continue dialoog met de artistiek leider gegarandeerd. Zo wordt de artistieke ontwikkeling van een maker van begin tot eind gevolgd en bevestigd. Dialoog betekent ook open staan voor feedback die altijd gegeven wordt door professionals van buitenaf, zoals dramaturgen, maar ook van toeschouwers en (freelance) dansers uit Rotterdam en omstreken. Zij worden in open studio's, *movementclasses* en tussentijdse presentaties uitgenodigd vrijelijk hun observaties, interpretaties en meningen te delen met de maker. Dansateliers beschouwt deze gesprekken als een wezenlijk element in ieder ontwikkelingstraject: het draagt bij aan het definiëren en verder articuleren van de eigen signatuur van een maker. Bovendien nodigt het de makers uit zich continu te verbinden met hun omgeving en hun publiek. Parallel loopt er altijd op gezette tijden het gesprek met de zakelijk leider en de PR medewerker als het gaat om organisatie, begrotingen, planning, productie en communicatie.

Een andere belangrijke dialoog die gevoerd wordt binnen de muren van Dansateliers is het doorlopende gesprek tussen alle makers die in het huis actief zijn. Zij worden van begin af aan met elkaar in contact gebracht en fungeren als klankbord voor elkaar en voor de organisatie. Door hen de komende jaren gezamenlijk kantoor te laten houden in het gebouw, waar flexplekken beschikbaar zijn voor hen en hun samenwerkingspartners, ontstaat er een creatieve hub en stimuleert Dansateliers onderlinge uitwisseling. Op deze manier wordt Dansateliers als huis en als organisatie nog meer de broedplaats die het wil zijn; een plek voor creatief ondernemerschap in brede zin, naast de voorstellingen en ontwikkelingstrajecten die er worden geproduceerd.

Buitenshuis

Dansateliers is ambitieus in het delen van jonge, hedendaagse dans met een breed publiek. Dansateliers en haar makers delen de verantwoordelijkheid in het bereiken van toeschouwers en geïnteresseerden. De organisatie zet hiervoor haar netwerk in de stad Rotterdam in, dat de laatste jaren stevig is uitgebreid. In vier jaar tijd is Dansateliers allianties aangegaan met tal van organisaties in en buiten Rotterdam. Sommigen treden op als coproducent, anderen mede-faciliteren een traject of geven de makers van Dansateliers een podium, als maker of als docent of zijn gewoon kritische gesprekspartner. Partnerschappen als deze zijn cruciaal in het waarmaken van de ambities van Dansateliers. Ze maken verscheidene stappen in de ontwikkeling van een talent mogelijk. Met het initiëren van het Moving Futures Festival werd bijvoorbeeld een platform gecreëerd voor het zichtbaar maken van het werk van de nieuwe generatie dansmakers op landelijke schaal. Dergelijke partnerships, waarbij gewerkt wordt vanuit dialoog en gedeelde waarden, leiden tot wederzijdse resultaten.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

Een mooi lokaal voorbeeld is de interactie tussen de jonge dansmakers (12-15 jaar) van de SKVR met een maker van Dansateliers. In een van onze projecten gaan zij fysiek en mentaal met eenzelfde thematiek aan de slag. De uitkomsten hiervan laten we hier in huis naast elkaar zien. Ouders zien eerst hun kind in de presentatie en gaan vervolgens met hun kinderen naar het stuk van de maker van Dansateliers kijken, wat een hele mooie wisselwerking oplevert.

Een prachtig internationaal voorbeeld is het project Dancing Museums, waarin een inhoudelijke dialoog gevoerd wordt tussen de partnerorganisaties, de choreografen en de educatiemedewerkers van de betrokken musea, die tot een bijzondere uitwisseling van gedachten en ideeën leidt met betrekking tot publiekswerking. Een onderzoek dat al leidde tot verrassende ontmoetingen met het publiek. De Franse educatie medewerker stelde bijvoorbeeld dat dans in haar ogen heel belangrijk is voor de beleving van de beeldende kunst – hoe wordt in beide velden met zowel statisch als dynamisch materiaal gewerkt en hoe informeert dit de toeschouwer over de kwaliteit van beide kunstvormen? Voorbeelden die over en weer informeren, inhoudelijk en artistiek veel opleveren en waar we bovendien een nieuw publiek mee bereiken.

1.3.5 Krachtenveld; netwerken en zichtbaarheid

Door inhoudelijke of functionele samenwerkingsverbanden, in de stad, op landelijke niveau, maar ook op internationale schaal, initieert en co-creëert Dansateliers in haar huidige vorm steeds meer projecten, meer dan toen zij nog een traditioneel productiehuis was. Dansateliers zet er op in dit netwerk van partnerships en samenwerkingen de komende jaren te verdiepen en verder uit te breiden en daarmee haar makers onlosmakelijk te verweven met de Rotterdamse, nationale en internationale cultuursector.

De opbouw van een eigen netwerk voor jonge dansmakers in de huidige realiteit en werking van het veld is onmisbaar. De maker heeft daarom vanaf de start van zijn ontwikkelingstraject toegang tot het netwerk van partners, programmeurs en producenten van Dansateliers en krijgt daardoor zicht op het krachtenveld als geheel. Dit krachtenveld bestaat uit: het publiek, culturele- en dansinstellingen, theaters, vakopleiding en universiteit, onderwijs, beleidsorganisaties/politiek en publieke/private landelijke en Europese fondsen. Met alle stakeholders is Dansateliers met regelmaat en op vele niveaus in gesprek.

Lokaal

Ieder partnerschap wordt op een andere manier ingevuld. Vragen met betrekking tot manieren waarop makers gefaciliteerd of geprogrammeerd kunnen worden, worden bijvoorbeeld gedeeld met de programmeur van de **Rotterdamse Schouwburg**. Het werk van de makers van Dansateliers neemt een vaste plek in de programmering van Club KBS, de bovenzaal van de Rotterdamse Schouwburg. Met 'huisgenoot' **Conny Janssen Danst** is er een structurele samenwerking in de vorm van de dagelijkse professionele danslessen die door Dansateliers worden georganiseerd en die de dansers van het ensemble en de freelance dansers van Dansateliers en de stad Rotterdam samen volgen. Dansateliers en Conny Janssen Danst bundelen tevens de krachten in **DANSLOKAAL**, een project waarin jonge dansmakers nieuw werk maken voor de dansers van Janssen's ensemble. Met **Codarts**, de dansvakopleiding in de stad zijn curriculum onderdelen ingevuld door ontmoetingen en projecten met Dansateliers.

Andere lokale samenwerkingsverbanden zijn de Rotterdamse festivals als **ZigZagCity** en **Motel Mozaïque**. Het presenteren van werk van de makers van Dansateliers in festivals met een andere focus dan dans is onderdeel van de strategie, om zo het publiek voor jonge, hedendaagse dans te verbreden. Of de verbinding die we maken tussen amateur en professionals met de projecten in samenwerking met de **SKVR**. De maandelijkse talkshow **De Derde Dinsdag**, over de culturele agenda van de stad Rotterdam, wordt vorm gegeven met onze partners van het Kunstblock en de andere partners als De Doelen en Het Nieuwe Instituut. Met interviews of sneak previews wordt er gepresenteerd wat er in de komende maand te zien is in Rotterdam. Het is inmiddels een populaire show en daarom tevens een goed platform voor publiciteit. Voor de makers van Dansateliers een uitgelezen kans om te oefenen met het pitchen van hun werk, het geven van interviews en het kiezen van fragmenten voor nieuw publiek.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

Landelijk

Voor het bouwen aan (h)erkenning en naamsbekendheid is landelijke zichtbaarheid voor makers in ontwikkeling cruciaal. Naast voldoende inbedding in de regionale context is daarom ook landelijke oriëntatie voor Dansateliers van groot belang. Met de **partner- danshuizen** Dansmakers Amsterdam, DansBrabant, Generale Oost en Ransom Collision richtte Dansateliers daarom in 2013 het netwerk **Moving Futures** op. Dit netwerk is tot stand gekomen vanuit een gezamenlijke visie op professionele talentontwikkeling in dans. De doelstelling van het netwerk is het landelijk en op termijn internationaal zichtbaar maken van het werk van de nieuwe generatie dansmakers. Het Moving Futures Festival reist langs 10 steden in Nederland met een programma waarin de diversiteit van de nieuwe generatie makers te zien is.

Via het netwerk Moving Futures heeft Dansateliers tevens toegang tot lokale partners van de partnerhuizen en de meewerkende theaters. De (Rotterdamse) makers werken zo ook met studenten en amateurs en maken kennis met het publiek in de steden waar het festival plaatsvindt. De talentontwikkeling die Dansateliers voorstaat, die niet eindigt in de studio, maar vooral in aanraking met het publiek zijn weg vindt, krijgt hierin gestalte.

Voor het reizend Moving Futures Festival, maar ook voor de individuele maker is Dansateliers in nauw contact met **vlakke vloer theaters** als Bellevue, het Korzo Theater en Lux Nijmegen en **schouwburgen** als De Lawei en Theater aan het Vrijthof.

Dansateliers is in contact met de andere **dansvakopleidingen** in het land; ArtEZ en de AHK. Dit is in de vorm van masterclasses, de invulling van projecten gerelateerd aan Moving Futures of een maakopdracht voor onze makers. De artistiek directeur van Dansateliers is lid van de werkveldcommissie van ArtEZ en adviseert met regelmaat Codarts en de AHK, bijvoorbeeld over de invulling van het programma, of als *outside eye* bij audities of eigen werk van studenten.

Festival **De Nederlandse Dansdagen** in Maastricht laat ieder jaar een blauwdruk zien van de Nederlandse dans. De makers van Dansateliers presenteren zich daar met grote regelmaat. De prijs van de Nederlandse Dansdagen om een jonge maker te stimuleren in zijn/haar ontwikkeling is in 2013 uitgereikt aan Giulio d'Anna en in 2015 aan Loïc Perela, beiden makers die zich bij Dansateliers ontwikkelen.

Internationaal

Dans is een kunstvorm die sterk internationaal georiënteerd is. Het opbouwen van een Europees netwerk is ook deels een antwoord op de vraag hoe je als jonge maker een duurzame werkpraktijk op kunt bouwen, in verband met de afzet van het werk en toegang tot mogelijke coproductanten. Het Moving Futures Festival heeft een internationaal bezoekersprogramma, waardoor een twintigtal buitenlandse programmeurs aanwezig kunnen zijn op het festival, om werk te scouten voor internationale programmering. Daarnaast wordt het internationale veld vanuit Nederland bereikt via het platform **Moving Meetings**, dat om het jaar in samenwerking met de Nederlandse Dansdagen georganiseerd wordt door Dutch Performing Arts. Hier komen veel buitenlandse programmeurs op af, op zoek naar voor hun interessant werk. Voor de makers van Dansateliers een mooie gelegenheid om een fragment te laten zien of een pitch te presenteren. Bovendien is dit treffen een goed netwerkmoment, zodat de verschillende programmeurs bij de makers een gezicht krijgen en andersom. Het is ook een platform voor de organisatie zelf om zich verder te verankeren in het nationale en internationale werkveld.

Dansateliers is zeer regelmatig aanwezig en zichtbaar met het werk van de makers op **internationale platforms** met de focus op nieuwe generaties dansmakers. Voorbeelden hiervan zijn: Aerowaves/ Spring Forward, Les Plateaux, Rencontres Chorégraphiques, Danse Elargie, Reconnaissance, Gender Bender, B-motion en Interplay en de Tanzmesse. Deze platforms zijn belangrijk voor de internationale zichtbaarheid en hebben een sterke netwerkvorming voor de makers en de organisatie, waaruit meerdere Europese projecten zijn voortgevloeid waaraan Dansateliers als partner meewerkt en die de professionalisering en impact van Dansateliers als organisatie voortdurend doen groeien.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

1.3.6 Collectieve verantwoordelijkheid

Dansateliers staat met een open vizier in de wereld en het haar omringende krachtenveld. Het huis is daarom blij met de opkomst van het besef van collectieve verantwoordelijkheid, zoals dit in Rotterdam tussen de verschillende partijen (politiek, collega-instellingen, publiek) meer en meer naar voren komt en actief vorm wordt gegeven. Als expert in samenwerking pakt Dansateliers de komende jaren graag een voortrekkersrol in het aangaan van de uitdagingen die het bredere werkveld of de stad betreffen.

Cultuureducatie en Talentontwikkeling

Na de gezamenlijke ontwikkeling van de uitgangspuntennota 'Reikwijdte en Armslag' is het Netwerk Cultuureducatie en Talentontwikkeling ontstaan. Artistiek directeur van Dansateliers, Kristin de Groot, is trekker van het onderdeel talentontwikkeling van dit netwerk. Voor meer informatie over de ambities en de werking van het netwerk, verwijzen wij naar de bijlage voor de samenwerkingsplannen. Als talentontwikkelaar 'pur sang' verbindt Dansateliers zich expliciet aan de afspraken van het netwerk talentontwikkeling en richt zich daarbij op de laatste fase in talentontwikkeling; het laten excelleren van talent. Daarnaast, om beeldvorming over hedendaagse dans mede te kunnen beïnvloeden, ontwikkelen we projecten voor cultuureducatie voor de Rotterdamse jeugd. De concrete activiteiten staan genoemd onder de prestaties.

De internationale keukentafel

Met de sterk internationale oriëntatie van de discipline is het logisch dat wij ons verbinden aan het Rotterdamse initiatief 'De internationale keukentafel' om het gesprek over internationaal cultuurbeleid mede te voeren. In de bijlage vindt u meer informatie over de werking.

De internationale samenwerkingen die Dansateliers de afgelopen periodes is aangegaan zijn bijzonder waardevol gebleken. Het delen van uitdagingen in het werkveld met collega's uit andere landen is zeer inspirerend en vruchtbaar.

In de komende periode is Dansateliers jaarlijks partner in een kleinschalig en een grootschalig EU project. Daarnaast is Dansateliers in december 2015 geaccepteerd als lid van het European Dancehouse Network, dat toegang geeft tot een grote diversiteit aan dansorganisaties in heel Europa, waarbij het belang van de positie van de kunstenaar en de kunstvorm ook als een collectieve verantwoordelijkheid wordt gezien. Via het netwerk worden werkgroepen in het leven geroepen om lacunes in het veld te analyseren en gezamenlijk oplossingen te bedenken.

Directeurenoverleg Rotterdam

Via het Directeurenoverleg, waarin Dansateliers sinds 2013 zitting neemt, heeft de organisatie een ruim netwerk aan Rotterdamse organisaties opgebouwd, waar heel direct gebruik van wordt gemaakt voor het smeden van allianties. Het overleg is voornamelijk van strategisch en politiek belang en er wordt gewerkt aan een agenda voor de ontwikkeling van kunst en cultuurbeleid. Dansateliers vindt het belangrijk om dat politieke gesprek mede te voeren.

NAPK / Kunsten 92

Dansateliers is lid van de branche organisatie NAPK en van Kunsten 92, waardoor het huis politiek en strategisch gezien goed geïnformeerd is en aanspraak kan maken op advies over verschillende aspecten van haar werking als huis voor ontwikkeling. Dit is een van de manieren waarop Dansateliers haar eigen ontwikkeling en professionele positie waarborgt.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

2. Prestaties

Dansateliers heeft een heldere koers gevaren in de afgelopen vier jaar. De bezuinigingen in 2013 waren hard en leidden tot het ontslag van vier werknemers, wat een grote impact op de organisatie had, die meer dan gehalveerd werd. Ondanks dat heeft het kleine team, met een ongebreideld enthousiasme en een tomeloze energie, grote ambities waar weten te maken. Vanuit een diepe overtuiging dat een huis voor onafhankelijke talentontwikkeling in Rotterdam noodzakelijk en onmisbaar is en dat het publiek actief moet worden betrokken en opgezocht, zijn er de nodige allianties aangegaan. Samenwerking leidde tot projecten, nieuwe verbindingen en een ruime zichtbaarheid van de organisatie en de makers.

2.1 Terugblik huidige periode 2013-2016

Zichtbaarheid en ontmoeting

Al het werk dat buiten de veilige kaders van de eigen presentatie studio getoond kon worden, is naar buiten gebracht, waar en met wie dat kon. Dat leverde zichtbaarheid op in de stad, nationaal en internationaal. Ook de al eerder genoemde aanmoedigingsprijs van de Nederlandse Dansdagen, die in 2013 toegekend werd aan Giulio d'Anna en in 2015 aan Loïc Perela, leverde de nodige (pers)aan aandacht en zichtbaarheid van zowel de makers als de organisatie op. Randprogramma's waarin de ontmoeting met het publiek centraal stond maakten het Moving Futures Festival tot een groot succes. Inmiddels neemt Dansateliers voor de vierde keer deel aan een Europees project, wat nieuwe partnerschappen op heeft geleverd en daardoor brede zichtbaarheid voor onze makers.

Samenwerken

Samenwerken is voor Dansateliers een groot goed geworden in de afgelopen periode. Het heeft het huis krachtiger en zichtbaarder gemaakt. De prestaties zoals die geprognosticeerd werden, zijn ruimschoots overtroffen. Los van de inhoudelijke winst, heeft deze strategie zich dus ook in kwantiteit vertaald; de geprognosticeerde publiekscijfers werden verdubbeld en de jaaromzet daardoor sterk verhoogd. Samenwerking blijft, - zoals onder strategie aangegeven -, daarom ook in de komende periode een belangrijke werkvorm voor het productief maken van ideeën en plannen.

Extra middelen

Door samen te werken genereerde Dansateliers de afgelopen vier jaar ieder jaar met succes extra middelen die de creatie en productie van activiteiten van het huis op bredere schaal mogelijk maakten. Voor lokale projecten van het huis, zoals One Night's Dance, werd met succes extra geld binnengehaald via *crowdfunding*. Met het aanschrijven van vele fondsen, vanuit de organisatie of in samenwerking met partners, wist Dansateliers haar eigen artistieke en financiële slagkracht te vergroten. Zo werd de aanvraag op de Nieuwe Makers Regeling van het Fonds voor de Podiumkunsten voor Loïc Perela met Christina Giannelia als jonge producent naast zich gehonoreerd, waardoor voor hem een aantal producties over een periode van twee jaar gefinancierd konden worden. Ook de EU projecten leverden financiële ruimte op en ontwikkeltrajecten voor makers en dramaturgen. Deze werkwijze zetten wij de komende jaren voort.

Rotterdam

Rotterdam is voor Dansateliers de juiste voedingsbodem. Uiteraard beïnvloedt Dansateliers op haar beurt ook de stad en de andere disciplines die zich hier bevinden. Zo brengt het huis het EU project *Dancing Museums* naar Rotterdam. Museum Boijmans van Beuningen is partner en het museumpubliek komt onverwacht in aanraking met dans. Belangrijk was en is ook de programmering van het werk van de makers in de verschillende festivals in de stad. De festivals hebben veelal een focus op een andere discipline dan dans. ZigZagCity Festival richt zich bijvoorbeeld op het zichtbaar maken van de Rotterdamse architectuur terwijl de programmering van Motel Mozaïque een grote focus op muziek heeft met ruimte voor theater en dans. Dit levert zichtbaarheid op niet voor de hand liggende plekken in de stad op, waarbij ontmoeting met een nieuw en enthousiast publiek gegarandeerd is zoals bleek bij het werk van Connor Schumacher dat in Motel Mozaïque gepresenteerd werd. Dergelijke samenwerkingen, waarbij de crossover tussen dans en andere disciplines meer en meer centraal staat, zullen de komende jaren verder worden uitgebouwd, met inzet van bestaande en nieuwe partners.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

Huisvesting

Huisvesting is een issue geweest in de afgelopen periode. In oktober 2011 kreeg Dansateliers het bericht het pand aan de 's Gravendijkwal te moeten verlaten. Na een intensieve zoektocht die Dansateliers samen met Conny Janssen Danst maakte door de stad, viel de keuze voor een nieuwe locatie op Katendrecht, waar de Fenixloods ontwikkeld gaat worden. In november 2015 kwam er echter een einde aan onze gezamenlijke zoektocht, toen na twee keer een gezamenlijk gedragen nee, de organisatie van Conny Janssen Danst door de Gemeente werd uitgenodigd om alleen naar de Fenixloods te verhuizen. Daarmee is het huisvestingsprobleem van Dansateliers niet opgelost. Huisvesting met goed geoutilleerde studio's is echter van cruciaal belang voor de werking van de organisatie en de functie die ze heeft. De huidige locatie in de HBS op de s'-Gravendijkwal is en blijft de gedroomde locatie. Daar zou een fantastische kunst discipline brede broedplaats ontwikkeld kunnen worden, waar kruisbestuiving makkelijk ontstaat en dwarsverbanden in de wandelgangen gemaakt worden. Het feit dat de staat van de huisvesting vooralsnog niet duidelijk is, levert onzekerheid op over de kosten voor de vaste maandelijkse huurlasten van de organisatie.

Bedrijfsvoering

Doordat Dansateliers zichzelf met regelmaat onder de loep legt, speelt de organisatie in op de ontwikkelingen en verwachtingen van de veranderende wereld om haar heen. Vooralsnog concludeert Dansateliers dat een flexibele en wendbare organisatie goed past bij haar werking en ambities. De wereld verandert snel, maar met de blik naar buiten blijft de organisatie alert, past aan waar nodig en loopt vooruit waar mogelijk. Het werk is momenteel te veel voor de maat van de organisatie. Samenwerken levert veel op, maar kost ook tijd, geld en energie. Dit kan worden opgelost door financiële ruimte te creëren voor de inzet van flexibele krachten op piekmomenten en door iets meer ruimte te geven aan de bestaande 4 vaste medewerkers. Hierdoor blijft de flexibele werking gewaarborgd en wordt de balans tussen output en beloning voor de individuele medewerkers gerealiseerd en bestendig.

2.2 Uitdagingen

Lokaal

Dansateliers vraagt zich af hoe zij in het Rotterdamse kunstenveld meer ruimte kan maken voor de diversiteit aan kunstenaars die zich in het huis ontwikkelen, waardoor er weer een breder freelance circuit kan ontstaan. De huidige realiteit voor opstartende makers is echter complex; er is in Nederland te weinig mogelijkheid tot afzet en er zijn te weinig agenten/producenten. Een gericht netwerk vormen in de stad, maar ook daarbuiten, is een van de antwoorden op dit probleem. Er moeten echter ook alternatieve werkvormen ontwikkeld worden, waarbij een *creative producer* (agent/producent/zakelijk leider) bijvoorbeeld meerdere kunstenaars zakelijk en logistiek ondersteunt. Ook de manier van programmeren is iets dat zowel in Rotterdam als op landelijk niveau onder de loep genomen moet worden. Hier ligt een taak voor ons.

Nationaal

Met het initiëren van het Moving Futures Festival hebben Dansateliers en haar partners een nieuwe vorm van programmeren en produceren geïnitieerd, die vanuit een landelijke samenwerking, lokaal vormgegeven wordt. Dit werkt fantastisch voor de makers die in ontwikkeling zijn en verbonden zijn aan de danshuizen. De afzet van individuele, relatief nog onbekende makers blijkt echter een enorme uitdaging, omdat programmeurs met gekrompen budgetten kampen na de grote bezuinigingen en het publieksgedrag vrij onvoorspelbaar is geworden. Voor de makers die de danshuizen ontgroeien, zullen de betrokken instellingen de komende vier jaren met de makers, de programmeurs en het FPK in gesprek gaan over hoe programmeren van jonge, hedendaagse dans anno nu er uit kan of moet zien.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

Internationaal

De positie van Dansateliers in het internationale werkveld is recent beklonken met de toelating van het huis tot het European Dancehouse Network. Een belangrijke erkenning van een bijzonder informatief netwerk. De uitwisseling met Europese partners is een belangrijke bron van inspiratie. Het netwerk toont aan hoe strategieën en werkmethodeën per context verschillen. Op het gebied van zichtbaarheid en binding met publiek wil Dansateliers deze uitwisseling gebruiken voor het vergroten van haar kennis en impact. Dansateliers doet hierin al veel, maar is nieuwsgierig naar nieuwe ideeën om haar *outreach* te vergroten en wil hiervoor de komende jaren de ervaringen en expertise van haar internationale partners gebruiken.

2.3 Vooruitblik 2017-2020

Dans als podiumkunst heeft een belangrijke kwaliteit; het bij elkaar en in verbinding brengen van mensen op eenzelfde plek en in dezelfde tijd. De kracht van het bewegende lichaam, daar hecht Dansateliers veel waarde aan; in verbinding dus, door dans, dialoog en ontmoeting. Om dat goed te kunnen doen, staat samenwerking (op maat) in de komende periode nog meer centraal. Dansateliers verdiept in eerste instantie de brede pool van organisaties en experts waarmee zij al samenwerkt of past aan in veranderende omstandigheden.

2.3.1 De activiteiten

Dansateliers biedt jonge makers tijd en ruimte om hun eigen danstaal te (onder)zoeken en verkennen. Ieder onderzoek leidt altijd naar een studiopresentatie en bij succes naar een volgende stap. Onderzoek geeft inzicht in het eigen makerschap en informeert de artistiek directeur en de maker over hoe volgende stappen gemaakt kunnen worden. Ook laat het ruimte om uit te proberen, zonder directe productiedruk, zodat er geëxperimenteerd kan worden. De aard van de activiteiten gericht op het kunstenaarschap van de makers blijven ongeveer dezelfde, met hier en daar een nieuw accent. We verbreden de activiteiten gericht op jonge professionals als producenten, zakelijk leiders en dramaturgen.

Onderzoek en ontwikkeling

Onderzoekstijd & Residencies

Dansateliers biedt jaarlijks een wisselend aantal makers een onderzoekstraject of een *residency* aan; een periode van 1 tot 3 weken studiotijd, begeleiding en presentatie met, afhankelijk van de afspraken of wat de makers zelf meenemen, een bescheiden productiebudget. Een *residency* kan onderzoek faciliteren, maar kan evengoed een laatste fase zijn voor een première, waarmee Dansateliers een coproducerende rol speelt.

Iedere onderzoeksperiode en *residency* wordt afgesloten met een studiopresentatie, waarin de maker zijn of haar bevindingen deelt. Een presentatie wordt altijd gevolgd door een nagesprek met het publiek, waarin de toeschouwers vragen kunnen stellen en feedback kunnen geven aan de maker. Deze studiopresentaties zijn voor de makers van groot belang; het is een kans om de werking van materiaal in wording op een publiek nader te onderzoeken. Zo wordt er nieuw inzicht verkregen in de eigen fascinaties. Dansateliers vindt het openen van een werkproces, in elk stadium van het proces, van groot belang als onderdeel van haar ontwikkelingsprojecten. Per jaar vinden er 12 studiopresentaties plaats.

One Night's Dance

Dansateliers houdt de komende periode het succesvolle project One Night's Dance in ere. One Night's Dance is een jaarlijks project voor startende dansmakers. Vijf geselecteerde makers krijgen de kans om hun eigen artistieke identiteit en een kort werk te ontwikkelen. De makers krijgen studioruimte, coaching, workshops, uitwisseling en georganiseerde feedback sessies in de professionele omgeving van Dansateliers aangeboden. De selectie is grondig en het werktraject is slechts voor 5 makers beschikbaar. Het project levert veel op voor de startende maker, waaronder concrete handvaten voor het ontwikkelen van hun werk, maar ook inzicht in het eigen handelen, in het proces van conceptontwikkeling, in leiding geven, keuzes maken, feedback geven (en ontvangen) en bescheiden zichtbaarheid. Tegelijkertijd is One Night's Dance een manier voor Dansateliers om gericht te scouten

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

en te selecteren. Vrijwel alle makers die momenteel verbonden zijn aan het huis, zijn hun traject via One Night's Dance begonnen, maar ook bijvoorbeeld de huidige huischoreograaf van Scapino, Itamar Serussi, begon ooit in het project. Het project wordt verdeeld over twee weekenden 8 keer gepresenteerd.

Creëren, (co-)produceren en zichtbaarheid

Voor het maken van een vervolgstap in de ontwikkeling van een maker, is het naar buiten treden met een stuk, los van de veiligheid van de studio, essentieel. Vaak is de eerste stap het presenteren in Club KBS, de bovenzaal van de Rotterdamse Schouwburg. Voor verdere vervolgstappen worden per maker passende coproducenten gezocht.

Dansateliers Producties

In Club KBS zetten de makers vaak hun eerste stap in het naar buiten brengen van werk. Vaak presenteren we een combinatie programma met een andere maker. We kijken altijd naar mogelijkheden om een stuk verder door te spelen, afhankelijk van hoe geslaagd deze eerste stap naar buiten is.

Dansateliers in coproductie

Conny Janssen Danst: Dansateliers is jaarlijks vaste partner in het project DANSLOKAAL, geïnitieerd door Conny Janssen Danst. In Danslokaal, dat jaarlijks plaatsvindt, gaan drie choreografen aan de slag met de dansers van de company. Dansateliers selecteert iedere editie een van de drie choreografen en adviseert Conny Janssen Danst over mogelijke andere choreografen. De artistiek leider van Dansateliers geeft artistiek advies aan alle drie de choreografen. De jonge makers van Dansateliers krijgen in dit project de kans te werken met een grotere groep ervaren dansers. Aangezien deze dansers een hele specifieke danstaal beheersen, is het een uitdaging voor jonge makers om deze groep in te zetten in eigen werk. Hoe druk je hier je stempel op? De makers van Dansateliers leren tevens werken binnen de productie-eisen van een gevestigd gezelschap en ze worden blootgesteld aan een andere artistieke dialoog. DANSLOKAAL gaat aansluitend op tournee, langs een aantal vlakke vloer theaters in het land, wat zichtbaarheid oplevert en de gelegenheid tot het opbouwen van naamsbekendheid.

Overige coproducerende partners

Motel Mozaïque heeft een zeer divers publiek dat open staat voor nieuwe vormen van performance. Het festival is partner in de ontwikkeling van het werk van choreograaf Connor Schumacher en coproducent voor een stuk dat in 2018 in première gaat. **ZigZagCity** is een architectuurfestival dat gericht is op het anders zien en beleven van de stad. Het festival was in 2014 en is in 2016 coproducent voor de locatie voorstellingen van Loïc Perela en deze samenwerking wordt de komende jaren doorgezet. **Krisztina de Châtel** is een gerenommeerd choreograaf in Nederland. Zij investeert in jong makerstalent met haar programma Krisztina's Keuze, dat in 2017 voor de tweede keer te zien zal zijn met 15 voorstellingen door heel Nederland. Twee van onze makers, Connor Schumacher en Loïc Perela, maken voor dit programma een kort werk. Internationaal zijn er coproducenten die, afhankelijk van de maker, aanhaken.

Faciliterende partners

Internationaal werken we met partners die trajecten mede faciliteren. Voorbeelden van dit soort partners zijn **La Briqueterie** in Parijs, **La Scena Contemporanea** in Bassano del Grappa en **The Abron Arts Centre** in New York.

Reisproducties

Met het oog op zichtbaarheid en de doorontwikkeling van een gemaakt werk, houden we werk op het repertoire. Hiervoor reserveren wij financiële ruimte en onderhouden wij intensief contact met de verschillende programmeurs, theaters en platforms.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

Diverse projecten

Per jaar houden we ruimte om in te spelen op mogelijkheden die op ons pad komen of nieuwe projecten die we zelf initiëren.

Dansateliers 25 jaar

Een niet te missen moment in de komende periode is het feit dat Dansateliers in 2018 haar 25-jarige bestaan zal vieren. De makers (en anderen) worden actief betrokken bij het cureren en co-organiseren, produceren en realiseren van een festival vol succesnummers, om dit groots te vieren. Er wordt een expositie vormgegeven om het artistieke proces tastbaar te maken en er wordt tevens een publicatie gepresenteerd, als opvolger van het boekje 'Dans is dialoog' dat bij het 15 jarig jubileum werd samengesteld. Onder de titel 'Joint Venture' zal het jubileum tevens aanleiding vormen voor een debat tussen alle stakeholders over de positie van de 'post-emerging' en *mid-career* dansmakers in de stad Rotterdam en het Nederlandse veld.

Rotterdam Danst

We zijn vaste partner in Rotterdam Danst (met onder andere Scapino Ballet Rotterdam, Conny Janssen Danst) in 24 uur cultuur en De Rotterdamse Dansweek. In beide events maken we combinatieprogramma's met de Rotterdamse danspartners.

Rotterdamse Festivals

Naast de al genoemde festivals, plaatsen we het werk van de makers ook in bijvoorbeeld het Festival Kunst in de Wereld van Witte de Withkwartier en de Schouwburgpleinprogramming die op en rond het Schouwburgplein en het stationsplein plaatsvindt.

Codarts

Dansateliers hecht veel waarde aan de samenwerking met Codarts. De dansers en makers van de toekomst moeten op de hoogte zijn van de mogelijkheden in de stad. Dansateliers heeft die brugfunctie en geeft met deze nieuwe generatie danskunstenaren het werkveld van de toekomst mede vorm. Dansateliers heeft tevens een belangrijke functie in het behouden van deze talenten voor de stad Rotterdam, waarbij de lessen die wij organiseren een belangrijke functie hebben. De ontmoetingen zijn zowel voor de studenten van de opleiding uitvoerend als docent en zijn onderdeel van het curriculum. Codarts is op dit moment bezig een nieuwe master in choreografie en circus vorm te geven in samenwerking met Fontys Dansacademie in Tilburg. De master is gericht op het maken van community art en voor het theater. Dansateliers biedt studioruimte en speelt een rol in het vormgeven van het curriculum door werkprocessen te faciliteren en te begeleiden binnen de methodiek die het huis hanteert. De artistiek directeur neemt zitting in de werkveldcommissie ter advisering.

Cross disciplinaire ronde tafels

Met **MAMA** en het **Productiehuis Rotterdam** neemt Dansateliers het initiatief de komende periode drie keer per jaar een thematische ontmoeting tussen jonge makers in dans, beeldende kunst en theater te organiseren. Deze gesprekken zetten aan tot dialoog en uitwisseling over elkaars discipline, denkbeelden en contexten. Het ronde tafel gesprek wordt altijd gekoppeld aan een presentatie, waarin een van de makers zijn of haar werk toont. Zowel maatschappelijke thema's als identiteit, migratie of heimat als meer kunst gerichte thema's als *the performative body* komen aan bod. Kunst wordt telkens als aanleiding genomen om te komen tot een uitwisseling over prangende kwesties die de maatschappij als geheel raken. Hiermee brengt Dansateliers verschillende jonge makers met elkaar in contact en maken de partners een start met het invoeren van projecten die crossovers tussen verschillende kunst- en werkvormen stimuleert en nieuwe publieksgroepen aanboort.

Extra-curriculair project EUC

In samenwerking met de **Erasmus University College** biedt Dansateliers een informatief traject aan voor studenten die extra-curriculair actief willen zijn en geïnteresseerd in de kunst- en cultuurinstellingen in de stad. Ook dit zijn potentieel mensen die uiteindelijk in het veld werkzaam

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

worden en Dansateliers laat hen graag kennismaken met de werkpraktijk. Zowel het artistieke denken als de nodige organisatorische, communicatieve en zakelijke kanten van het werken in de kunsten komen aan bod.

Internationale projecten

Dancing Museums is een grootschalige project in samenwerking met vier gelijksoortige dansorganisaties in Frankrijk, Italië, Oostenrijk en Engeland, waar grote musea als Museum Boijmans Van Beuningen, het Louvre en de National Gallery partner in zijn. Het project loopt tot in 2017, maar is dusdanig rijk en informatief dat daar zeker een gevolg op komt.

Communicating Dance is een kleinschalig project in samenwerking met vijf partners uit Duitsland, Frankrijk, Italië, Ierland en Kroatië en gaat dieper in op communicatie met 'het publiek', waarbij het publiek zowel collega's, critici als toeschouwers beslaat. Het doel is om een *tool kit* te ontwikkelen voor nieuwe manieren van communiceren met het publiek, zowel on als offline.

Lessen, workshops en seminars

Lessen

Dansateliers is ook een ontmoetingsplek voor dansers die werkzaam zijn in Rotterdam. Dagelijks organiseren wij professionele lessen, met een zomerstop van 6 weken en een winterstop van 2 weken. De dansers van Conny Janssen Danst staan dagelijks in deze les. Het hoge niveau van deze dansers inspireert de freelance dansers en geeft hun de mogelijkheid om met *peers* uit te wisselen over hun (fysieke, artistieke) ontwikkeling. De docenten die de lessen geven, zijn allen volop actief in het professionele dansveld en hebben veelal een internationale praktijk.

Movementclass

Iedere woensdag wordt er in de studio van Dansateliers een open *movementclass* gegeven voor mensen die geïnteresseerd zijn in beweging en inhoudelijke processen. Publiek, amateurdansers en dansprofessionals treffen elkaar en maken via deze lessen kennis met het werk en de werkmethoden die bij Dansateliers ontwikkeld worden. Het is een van de manieren waarop Dansateliers het contact tussen makers en publiek stimuleert.

Dansworkshops

Dansateliers organiseert gemiddeld 4 tot 5 workshops per jaar die open zijn voor professionals om zich te verdiepen in de maak praktijk, of als danser/performer zich te verdiepen in een bepaalde techniek. Voor amateurs organiseren we workshops, gerelateerd aan presentatie momenten, zoals bijvoorbeeld rond het werk dat in het Moving Futures Festival gepresenteerd wordt.

Studioruimte voor amateurlessen

Dansateliers faciliteert met haar studioruimte amateurlessen voor twee dansdocenten in Rotterdam, die wekelijks hun lessen verzorgen en incidenteel verschillende docenten die workshops organiseren.

Seminars

Leiderschap & communicatie; Dit seminar biedt jaarlijks tien jonge cultuurprofessionals tools en inzichten om te reflecteren op hun eigen functioneren, hun stijl van communiceren en hun ambities als het gaat om leiderschap en communicatie. Er is duidelijk behoefte aan mogelijkheden tot bijscholing, reflectie en persoonlijke ontwikkeling in het culturele veld; een vraag waar Dansateliers graag op inspringt. Het seminar wordt gevoed door haar internationale samenwerkingen, maar ook door het leiderschapsprogramma (LinC) waaraan artistiek directeur Kristin de Groot zelf momenteel deelneemt. Het seminar is deels theoretisch, maar er wordt ook praktisch gewerkt.

Creative Producer; Er is een tekort aan jonge professionals die de zakelijke en productionele kant oppakken. Dansateliers wil door het aanbieden van een workshop rondom productioneel en zakelijk management in de culturele sector, beweging brengen in het zoeken naar mogelijke oplossingen voor de werking van het veld en het toekomstbestendig maken van werkvormen. Voor dit seminar stemmen wij af met studio De Bakkerij, die voor de theatermakers met wie zij werken workshops ondernemerschap aanbiedt.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

Dansdramaturgie; Met de opgebouwde kennis in dansdramaturgie, worden er seminars gepland voor zowel makers als schrijvers/dramaturgen in spe. In de seminars is er aandacht voor de kwaliteit van feitelijk en associatief observeren en hoe er woorden gegeven kunnen worden aan het praten over dans en beweging in relatie tot een specifiek thema.

Cultuureducatie

Cultuurtraject

Met de **SKVR** zetten wij de reeds opgebouwde samenwerking voort om educatieve dansprogramma's te bieden voor verschillende jeugdige doelgroepen in Rotterdam. Voor de invulling van het **KCR** cultuurtraject Rotterdam, ontwikkelt Dansateliers in samenwerking met de SKVR een module hedendaagse dans voor voortgezet onderwijs. Jongeren maken kennis met actieve dansbeoefening en de actuele dansmakers praktijk tijdens een interactieve workshop.

Buitenschools

Met enige regelmaat pleegt een choreograaf van Dansateliers interventies in de langlopende moderne danscursussen van de SKVR, of werkt gericht met groepen aan nieuw dansmateriaal. Dansateliers geeft deze groepen op haar beurt zichtbaarheid, met presentaties in een festival bijvoorbeeld. Sommige choreografen zijn geïnteresseerd in het combineren van werken met amateurs en professionals, waarbij de SKVR een waardevolle brugfunctie vervult. Hiermee versterken de SKVR en Dansateliers elkaar en wordt de ontmoeting tussen amateur en professional wederzijds gefaciliteerd.

3. Publieksbereik

3.1 Terugblik

In de afgelopen vier jaar heeft Dansateliers een breder en meer divers publiek weten aan te boren, door actief op zoek te gaan naar nieuwe podia en speelplekken en allianties aan te gaan met partners buiten de eigen discipline. Daarmee zijn twee maal zoveel bezoekers bereikt dan geprognotiseerd. We hanteren een consequent tweetalig beleid, door de aard van de activiteiten en de internationale community die de dansdiscipline kent.

Het publiek

De gemene deler van ons publiek is dat het open en nieuwsgierig is. Het is een actief publiek, dat niet vermaak verwacht, maar dans die er toe doet. Dans als fysieke ervaring, maar ook expliciet als denkoefening wordt zeer gewaardeerd. Het inzicht willen krijgen in creatieve processen van de makers en daar actief in mee bewegen, bijvoorbeeld in de wekelijkse *movement class*, of meepraten in nagesprekken of open studio's is ook kenmerkend voor ons publiek.

De publieksgroepen van Dansateliers:

1. Dansliefhebbers/kenners van moderne en hedendaagse dans en performancekunst; de dansprofessionals, dansstudenten en –amateurs.
2. Liefhebbers van podiumkunsten en beeldende kunst, waaronder kunstprofessionals en publiek met een specifieke interesse.
3. Jongeren/studenten: de geïnteresseerde toeschouwer, die veel bekijkt & bezoekt, de ondernemende cultuurfan; eventueel zelf actief op amateur- of semiprofessioneel niveau en studenten van kunstvakopleidingen, muziek-, theater- en cultuurwetenschappen en aanverwante (mbo, hbo & wo) opleidingen.

In onze publieksbenadering maken wij een onderscheid tussen actief publiek en toeschouwend publiek door deze specifieke content aan te bieden. Speciale nieuwsbrieven als aankondigingen van workshops, of oproepen voor projecten zijn gericht op specifieke doelgroepen. Via onze nieuwsbrief hebben wij direct contact met ons publiek via email. In het bestand staan ruim 2000 directe contacten en de nieuwsbrief heeft een bovengemiddeld open-ratio. In 2015 is de overstap gemaakt van deurverkoop naar het online ticket systeem Stager. Het systeem is gekoppeld aan de website van Dansateliers en wordt ingezet voor de voorstellingen en activiteiten die in huis plaatsvinden. De online verkoop biedt per activiteit een helder inzicht in het publiek.

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

Het aangaan van de verschillende partnerschappen heeft de afgelopen jaren gezorgd voor een breder publiek en bereik. De gang naar De Rotterdamse Schouwburg in 2013 speelt daar een belangrijke rol in. Vanaf de eerste voorstellingen in 2013 in Club KBS (bovenzaal Schouwburg), trekken de makers van Dansateliers daar volle zalen. Op deze voorstellingen komt de nieuwsgierige Kleine Zaal-vaste pashouder af, in leeftijd variërend van 20 tot 70 jaar oud. De Rotterdamse Schouwburg levert gegevens over het publiek zoals leeftijd, postcode en frequentie en profiel van schouwburgbezoek.

Ook de samenwerkingen met de Rotterdamse festivals leverde nieuw en een gevarieerd publiek op. Zo stond choreograaf Mor Shani in de zomer van 2014 met een heel sensitieve workshop, *Love-ism*, op het Schouwburgplein. Er deden tien mensen aan mee, in de open lucht, waarbij aanraking en contactimprovisatie onderwerp van de workshop waren. Op deze zonnige zondag zat een hele groep B-boys een uur lang geboeid en in stilte te kijken.

Het platform De Derde Dinsdag, waar wij partner in zijn, deelt iedere maand de culturele agenda van Rotterdam. Het publiek, dat vaak afkomt op de aankondigingen en nieuwtjes over een van de partnerorganisaties die zij reeds kennen, laat zich graag verrassen door het werk van de andere partners. Mede via deze weg, heeft Dansateliers een groeiende groep nieuwe bezoekers, die dans niet per se op hun netvlies hadden. Deelname aan het landelijke netwerk Moving Futures stuwt de bezoekerscijfers verder omhoog. Het Moving Futures Festival presenteert voorstellingen en heel veel randprogrammering om het publiek extra te informeren en mee te nemen in het denk- en maakproces van de jonge makers.

3.2 Vooruitblik

Met het aangaan van verbindingen met partners met specifieke publieksgroepen en het tonen van werk in de openbare ruimte in de stad, zet Dansateliers het ingezette beleid van de afgelopen jaren voort en bouwt haar publiek verder uit door nog meer de cross over te zoeken. Dansateliers verwacht, gebaseerd op de gemiddelde gerealiseerde publieksaantallen van 2014 en 2015, de komende periode per jaar 13.000 bezoekers te trekken.

3.2.1. Specifieke publieksgroepen

De specifieke publieksgroepen hangen altijd samen met een specifieke activiteit en plaatsing ervan. Het Europese project Dancing Museums levert Dansateliers een museumpubliek op dat anders kijkt. Een voorstelling in de Wereld van het Witte De Withkwartier trekt meer beeldende kunst geïnteresseerd publiek en een voorstelling in Motel Mozaïque weer een meer muziek georiënteerd publiek. De komende jaren bouwt Dansateliers dit netwerk van festivals of platforms met een specifiek publiek uit, omdat we ervan overtuigd zijn dat de directe manier van communiceren die zo eigen is aan dans als kunstvorm, ook een niet-dans publiek kan aanspreken. Een specifieke publieksgroep kan ook gelieerd zijn aan de interesse van een maker. Een van onze makers wil bijvoorbeeld werk voor kinderen maken, dus richten we ons voor haar project in onze *outreach* op een bepaalde leeftijdsgroep.

Met de ronde tafelgesprekken, die we in samenwerking met Showroom Mama en Productiehuis Rotterdam organiseren, richten we ons op een jong publiek, maar ook op een publiek dat per thema aangesproken wordt. De gesprekken worden altijd gekoppeld aan een thema dat terugkomt in de voorstelling, de informele presentatie of de expositie die volgt op het gesprek. Zo past Dansateliers de 'op maat' werking van het huis ook meer en meer toe op de publiekswerking.

3.2.2 Communicatie strategieën

Ook in de komende jaren blijven wij proactief het publiek benaderen. Onze social media kanalen worden veelvuldig en gretig gevolgd en naast een consequente berichtvoering over de algemene activiteiten binnen- en buiten onze studio's worden per project of activiteit specifieke campagnes uitgezet.

Dansateliers is in haar communicatie de afgelopen jaren meer en meer online gegaan. Die ontwikkeling wordt doorgezet. De PR-medewerker weet alle (digitale) kanalen te vinden: van 'We own Rotterdam' tot Moois TV, van Open Rotterdam tot de Uitagenda Rotterdam, van de online vakbladen als Theaterkrant tot het papieren Dans Magazine. Door veel gebruik te maken van *teasers* en *trailers*,

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

zorgt Dansateliers dat het werk van het huis via de social media als Facebook, Twitter en Instagram te zien en te volgen is. De PR-medewerker heeft bij Dansateliers een zeer verbindende functie. Zij geeft regelmatig presentaties over de werkzaamheden van Dansateliers bij andere organisaties, maar geeft ook interviews over het werk van makers en ontvangt derden in huis om hen de werking van het huis te tonen. Haar rol zal de komende jaren een bredere zijn, zowel PR-medewerker als *outreach officer*, waardoor de focus op de ontwikkeling van de publiekswerking ook binnen de organisatie gedragen en opgevolgd wordt.

In 2016 wordt er een professionaliseringslag voor de website voorbereid, ondanks de vele complimenten die de organisatie nog steeds krijgt voor de heldere en overzichtelijke vorm en inhoud van de website. De ambitie voor de toekomst is om op een meer gelaagde manier te kunnen communiceren via de website, waarin bewegend beeld en een actueel blog een grotere rol zullen spelen, wat idealiter bij aanvang van het nieuwe kunstenplan in gang gezet wordt. Zo is het idee om in de aanloop naar het 25 jarig bestaan maandelijks een *teaser* te plaatsen onder de kop 'Herinnert u zich deze nog?' met achtergrond informatie over het stuk en de maker. Daarnaast krijgt de gedrukte publicatie rond het 25 jarige bestaan een digitale afgeleide op de website met bewegend beeld en interviews.

Voor de partnerschappen waar een aparte PR – campagne voor gevoerd kan worden, zetten we die in. Zo heeft Dancing Museums een eigen website en campagnebeeld, net als Moving Futures. Door ook via de kanalen van Rotterdam Festivals de activiteiten uit te zetten, bereiken we een groter publiek.

Daarnaast maakt Dansateliers nog steeds gebruik van 'klassieke' middelen als flyers en posters, zodat losse producties bij voorkeur ook op een andere manier en in het straatbeeld zichtbaar worden.

Met Rotterdam Danst, dat de dansorganisaties in Rotterdam vertegenwoordigt, worden er gezamenlijke campagnes gevoerd voor bijvoorbeeld *De Rotterdamse Dansweek*. Er is ook een speciale Facebook pagina, waarop de partners activiteiten door het jaar heen publiceren.

4. Meerwaarde voor de stad

Dansateliers neemt als expert in samenwerking de komende jaren graag een voortrekkersrol in het aangaan van de uitdagingen die het bredere werkveld of de stad betreffen.

4.1 Meerwaarde voor de culturele sector

Dansateliers heeft in de stad een verbindende functie; tussen opleiding en veld, tussen amateur en professional, tussen maker en publiek, maar bijvoorbeeld ook voor een groot instituut als Museum Boijmans Van Beuningen, dat aangeeft veel te kunnen leren van de vanzelfsprekendheid waarmee dansorganisaties (internationale) samenwerkingen aangaan. Voor de versterking van het dansklimaat in de stad, is een organisatie als Dansateliers broodnodig. Voor het behoud van afstuderend talent van Codarts, voor het behoud van in Rotterdam gevestigde makers, voor de ontwikkeling van het veld en de kunstvorm. Door de open houding van Dansateliers, ontstaan er makkelijk kruisbestuivingen met andere disciplines. Daaruit ontstaan samenwerkingen die vruchtbaar zijn en veel opleveren. In de afgelopen vier jaar zijn er vele verbindingen gemaakt. In de komende vier jaar worden die bestendigd en uitgebreid. Het huis vormt met haar kernactiviteit talentontwikkeling die gericht is op excelleren zoals beschreven in de bijlage, of op doorstroming zoals beschreven in de inrichtingseisen, de humuslaag voor de potentiële nieuwe initiatieven van de toekomst.

4.2 Raakvlakken met andere sectoren

Met de diversiteit aan activiteiten raken wij aan andere sectoren als onderwijs, economie en wetenschap. De lijn met het onderwijs is evident, wij hebben activiteiten die onderdeel zijn van het curriculum van de vakopleiding Codarts. Daarnaast ontwikkelen we projecten voor jongeren in en buiten het voortgezet onderwijs. Voor de Rotterdamse economie is het behoud van (hoogopgeleid) talent van belang. Met de universiteit zijn er projecten op kleine schaal en er is interesse vanuit de makers voor het inzetten van wetenschappelijk onderzoek. Met de diversiteit aan makers, wordt altijd gekeken naar mogelijke raakvlakken met andere sectoren. Dit kan zijn doordat een maker bezig is met hoe dans en beweging tot verbinding en saamhorigheid kan leiden, waarbij een filosoof of een antropoloog context kan geven. Of omdat een maker een werk wil maken dat relateert aan een fysieke

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 Dansateliers

In verbinding door dans, dialoog en ontmoeting.

aandoening en hoe dans en beweging daarop van invloed zijn, waarmee een brug naar de zorg geslagen kan worden. Hoe een maker buiten zijn of haar eigen discipline kan kijken is altijd onderdeel van de dialoog die gevoerd wordt. Om zicht te hebben op aanvullende mogelijkheden, hebben we bijvoorbeeld aangegeven graag op de hoogte gehouden te worden van de samenwerking op het gebied van Cultuur en Welzijn.

4.3 Verlevendiging binnenstad

Rotterdam vormt de perfecte voedingsbodem voor makers die aan het begin staan van hun carrière. In Rotterdam bestaan geen vooropgestelde ideeën over waar een kunstwerk aan moet voldoen, of welke esthetiek een werk zou moeten bezitten. Rotterdam is voor makers een minder trendgevoelige omgeving dan bijvoorbeeld Amsterdam; het is nog steeds een vrijplaats. Tegelijkertijd is de stad voldoende internationaal georiënteerd om voor de vaak internationale dansmakers die bij Dansateliers actief zijn een aantrekkelijke locatie te zijn om zich te vestigen. De stad is bovendien nog steeds betaalbaar: een belangrijk *selling point* als het gaat om het aantrekken en behouden van jonge, levendige - en vaak freelance - kunstenaars. Het cultureel diverse landschap in de stad nodigt uit tot het maken van crossovers en het aangaan van uitdagende allianties; iets dat zowel het huis als de ontwikkeling van de danskunst in Rotterdam aanscherpt. De zichtbaarheid van het werk in de vele festivals en onverwachte plekken in de stad, bijvoorbeeld op het Schouwburgplein, in het KingKongHostel, in de foyer van de Rotterdamse Schouwburg of op het Grotekerkplein heeft direct effect op de verlevendiging van de stad.

Het huis brengt met veel plezier en trots internationale projecten, makers en partners naar de stad om ze onze eigen context en omgeving te tonen en ze te laten proeven van de dynamische en grootstedelijke energie van de stad waarin het huis haar plek heeft en de makers met zeer veel plezier wonen en werken. Andersom adverteren zij op hun beurt Rotterdam als een bruisende, creatieve en inspirerende plek in hun eigen nationale en culturele context.